

Maj 2020

E-newsletter nr 4

Projektu OUR WAY: *Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego i naturalnego poprzez szlaki Greenways*

OUR WAY
Interreg Europe

W numerze:

- spotkanie Komitetu Sterującego**
- wizyty studyjne**
- aktywności Partnerów**
- spotkanie w sprawie Planów Działania**

Przygotowywanie Action Planów w ramach projektu OUR WAY jest kontynuowane w trybie online.

Kwietniowe spotkanie dot. realizacji Europejskiego projektu OUR WAY: „Zachowanie i promocja dziedzictwa kulturowego i naturalnego poprzez Zielone Szlaki” realizowanego w ramach programu Interreg Europe z powodu pandemii COVID-19 odbyło się online.

Wyzwaniem, jakie stawia ten projekt, jest uczynienie z Greenways zasobu dla społeczności lokalnych i środka do ochrony i promocji dziedzictwa obecnego na tych terenach. Partnerami są: **Region Murcja (Hiszpania), Północny i Zachodni Region Irlandii; Województwo Podkarpackie z Polski; Region Herault z Francji; Hadju-Bihar z Węgier; Vratsa, z Bułgarii; oraz Europejskie Stowarzyszenie Greenways.**

Pod koniec marca ze względu na globalną pandemię koronawirusa nie było możliwości zorganizowania warsztatów tematycznych na temat promocji w Montpellier (Francja), które zostały przełożone na późniejszy termin. Pomimo tej sytuacji w Internecie odbywają się spotkania ze wszystkimi partnerami, dotyczące zarządzania projektem oraz opracowania Planów Działania, które zostaną wdrożone w kolejnej fazie w regionach uczestniczących w projekcie. Ostatnie spotkanie odbyło się 7 maja i dotyczyło koordynacji przygotowania projektów Action Planów, które zostaną przedstawione w czerwcu.

Projekt OUR WAY znajduje się w przedostatnim półroczu fazy pierwszej i pomimo stanu pandemii, jego realizacja postępuje zdecydowanie naprzód.

Wizyty Studyjne

Polscy partnerzy odbyli wizytę studyjną w Bułgarii. Pięciu przedstawicieli z województwa podkarpackiego wzięło udział w wizycie studyjnej w Izbie Przemysłowo-Handlowej w miejscowości Vratsa (Bułgaria). Jest to jedyna wizyta studyjna, która została przeprowadzona na miejscu, wszystkie pozostałe zostały przełożone z powodu pandemii COVID-19.

W dniach 10 - 12 marca 2020 r. przedstawiciele Izby Przemysłowo-Handlowej we Vratsie odbyli wizytę studyjną z partnerami z Polski wraz z czwartym spotkaniem grupy roboczej interesariuszy. Głównym celem wizyty studyjnej było zwiedzanie interesujących miejsc i pokazanie dobrych praktyk z tego regionu.

Podczas wizyty studyjnej partnerzy z Polski odwiedzili Regionalne Muzeum Historyczne Vratsa, gdzie odwiedzili salę "Skarb Rogozena", Salę "Muzeum Papieru", "Salę Botewską" oraz kompleks Etnograficzno-Odrodzeniowy "St. Sophronius Vrachanski".

Program wizyty studyjnej kontynuowano zwiedzając Regionalne Muzeum Historyczne w Vidin, Twierdzę Baba Vida, Jaskinię Magura, Skały Belogradchik, Jaskinię Ledenika i Kompleks Archeologiczny Kaleto w Mezdrze. Podczas wizyty nie tylko zapoznano się z niektórymi z "100 turystycznych miejsc w Bułgarii", ich historią i promocją. Partnerzy mieli możliwość jazdy na rowerach elektrycznych, które również są częścią dobrych praktyk prezentowanych przez Izbę Handlowo-Przemysłową z Vratsy.

Podczas wizyty studyjnej zaprezentowane zostały dwie inicjatywy zidentyfikowane przez bułgarskiego partnera: "100 turystycznych miejsc w Bułgarii" i "E-bike". Uczestnicy wizyty studyjnej uznali za bardzo interesującą możliwość wdrożenia rozwiązań w zakresie identyfikacji miejsc interesujących dla turystów (obiekty historyczne i przyrodnicze) oraz sposobów przyciągania turystów do ich odwiedzenia (zbieranie pieczętek, losowanie nagród). Uczestnicy wizyty uznali również za bardzo ciekawy projekt "E-bike" - projekt transgraniczny (Bułgaria / Rumunia) wykorzystujący rowery elektryczne do zwiedzania miejsc wartych zobaczenia po obu stronach granicy.

W ramach wizyty studyjnej odbyła się konferencja prasowa we Vratsie, na której omówiono rezultaty ze spotkania Interesariuszy, a także wizytę studyjną. Polscy partnerzy (z województwa podkarpackiego) mieli okazję podzielić się wrażeniami z pobytu, tym czego się dowiedzieli oraz jak widzą implementację tych rozwiązań w swoim Action Planie (zgodnie z wymogami projektu).

DZIAŁALNOŚĆ PARTNERÓW

POLSKA:

Czwarte spotkanie Grupy Roboczej Interesariuszy z Podkarpacia

13 maja 2020 r. Członkowie Grupy Roboczej Interesariuszy projektu OUR WAY z Podkarpacia spotkali się online na 4. spotkaniu. W spotkaniu wzięło udział 22 przedstawiciele samorządów regionu, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych, Bieszczadzkiego Parku Narodowego, stowarzyszeń i fundacji zaangażowanych w rozwój projektu OUR WAY na Podkarpaciu.

Podczas warsztatów zaprezentowano status realizacji projektu OUR WAY oraz przedyskutowano Plan Działania dla województwa podkarpackiego. Zainteresowane strony zostały poinformowane o uczestnictwie członków SWG i personelu projektu w wizycie studyjnej, która odbyła się w Bułgarii w marcu 2020 r., przygotowaniu dokumentacji technicznej dotyczącej rozbudowy tras turystycznych w Bieszczadach oraz działaniach w kolejnym okresie realizacji projektu OUR WAY m.in. wizytach studyjnych online, warunkach przedłożenia Planu Działania, spotkaniu międzyregionalnym na Węgrzech itp.

Spotkania wewnętrzne personelu projektu OUR WAY z Podkarpacia

W 4 semestrze realizacji projektu OUR WAY personel projektu spotkał się na 2 spotkaniach, by omówić aktualną sytuację w realizacji projektu. Na pierwszym spotkaniu w dniu 4 lutego 2020 r. omawiano propozycje treści Action Planu, wizyty studyjnej do Bułgarii oraz stan przygotowań do zorganizowania wizyty studyjnej dla partnera bułgarskiego (PP6) i EGWA (PP7) w Polsce (pierwotnie planowany termin 16-20 marca 2020 r.).

Podczas drugiego spotkania w dniu 5 maja 2020 r. omówiono efekty wizyty studyjnej w Bułgarii, stan i sposób realizacji projektu OUR WAY w związku z sytuacją epidemiczną związaną z COVID-19 (m.in. wizyty studyjne i spotkania z partnerami i interesariuszami online, stan przygotowywania Action Planu) oraz ustalono wstępny termin (w zależności od sytuacji epidemicznej) przeprowadzenia wizyty studyjnej w Polsce (21-25 września 2020 r.).

BUŁGARIA:

Działania komunikacyjne w trakcie 4. semestru realizowane przez CCI Vratsa

W trakcie 4. semestru CCI Vratsa przeprowadziła kilka działań komunikacyjnych związanych z realizacją projektu.

Projekt OUR WAY został zaprezentowany podczas wydarzenia w ramach projektu "Ochrona niematerialnego dziedzictwa kulturowego poprzez zwiększenie udziału społeczeństwa obywatelskiego w procesach formułowania, wdrażania, monitorowania polityk i prawodawstwa" realizowanego w ramach PO "Dobre rządzenie" 2014-2020. Głównym celem projektu jest zwiększenie udziału społeczeństwa obywatelskiego we wdrażaniu polityk i ma on na celu aktualizację ram legislacyjnych i polityk w zakresie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego.

Zostanie to osiągnięte poprzez realizację następujących działań:

- Analiza ustawodawstwa i polityk podejmowanych w krajach członkowskich Regionalnego Centrum Ochrony Dziedzictwa Kulturowego Wartości niematerialnych, w tym rekomendacji i wytycznych dotyczących ich wdrażania;
- Analiza bułgarskich ram prawnych i polityk istniejących w Bułgarii w odniesieniu do dokumentów międzynarodowych w dziedzinie niematerialnego dziedzictwa kulturowego, w tym zaleceń i wytycznych dotyczących ich wdrażania;
- W oparciu o wnioski i wyniki obu analiz opracowany zostanie mechanizm monitoringu obywatelskiego, który będzie regulował zaangażowanie i udział wszystkich zainteresowanych stron, w tym obywateli, w procesie monitorowania krajowej i lokalnej polityki w dziedzinie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego;
- Wspólne działania administracji i organizacji pozarządowych oraz budowanie ich potencjału w zakresie uczestnictwa w procesach formułowania, wdrażania i monitorowania prawodawstwa i polityki;
- Prowadzenie seminariów z udziałem przedstawicieli zainteresowanych stron w celu zwiększenia świadomości społecznej i promowania uczestnictwa obywatelskiego.

Seminarium koncentrowało się na sposobach uczestnictwa obywateli w formułowaniu, wdrażaniu i monitorowaniu krajowej i regionalnej polityki w dziedzinie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Uczestnicy spotkania mieli okazję wziąć udział w odgrywaniu ról, aby sprawdzić, czego się nauczyli oraz wykazać się swoją inicjatywą i kreatywnością.

Prezentacja projektu OUR WAY była niezwykle interesująca dla publiczności, gdyż tematyka obu projektów związana była z turystyką, ochroną dziedzictwa kulturowego i historycznego.

WĘGRY:

Działania komunikacyjne w 4 semestrze realizowane przez partnera węgierskiego

13 grudnia 2019 r. odbyło się regionalne spotkanie interesariuszy, podczas którego omówiono z ekspertami wstępną Plan Działania w ramach projektu OUR WAY.

Partner węgierski (hrabstwo Hajdu Bihar) nie ma szlaku Greenway, jest taki, który nie został ukończony. Posiadał plan, inwentaryzację dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego oraz plan szlaku, czyli wstępną mapę. Tak więc jednym z działań w ramach Planu Działania OURWAY, które planuje realizować, jest **rewitalizacja tego zielonego szlaku** (nazwa: Skarby Hortobágy) i w tym celu zaprosił wszystkie 11 gmin na spotkanie w celu omówienia tej kwestii 4 lutego 2020 roku. Projekt OUR WAY został przedstawiony, a wymagania węgierskie, do tego aby stać się szlakiem Greenway zostały przedstawione przez Krisztinę Budai - prezesa Węgierskiego Stowarzyszenia Metodologicznego Greenway. Była to bardzo owocna dyskusja.

Następnie 14 lutego partner węgierski został zaproszony do Nádudvar (jednej z gmin, które uczestniczyły w spotkaniu 4 lutego 2020), gdzie przed oficjalnymi decyzjami zorganizowano dzień informacyjny, aby szersza publiczność i członkowie zgromadzenia mogli szczegółowo poznać tematy, w sprawie których będą głosować. W tym dniu informacyjnym Judit Karacsonyi przedstawiła projekt OUR WAY i odpowiedziała na pojawiające się pytania. Relacja z tego spotkania ukazała się w gazecie Debrecen.

Hogy tudják, miről döntenek

Tájékoztató előadásokat szerveznek a kislvárosban a felelősségteljes döntések meghozatala előtt.

NÁDUDVAR. A város önkormányzata szervezésében zajlott szakmai fórum és tájékoztató a napokban az Ady Endre Művelődési Központ és Városi Könyvtár tanácstermében.

Maczik Erika polgármester asszony bevezetőjét követően Balogh Barna, a Mezei-Vill Kft. közvilágítás projektmenedzsere adott tájékoztatót a közvilágítás korszerűsítésének lehetőségeiről. Térin-

formatikai alkalmazásokról tartott bemutatót Utasi Zol-

Karácsony Judit a nemzetközi projektekről beszélt

FOTÓ: MARJÁN LÁSZLÓ

tán, az Eszterházy Károly Egyetem oktatója.

Még több információt

Az OUR WAY - A természeti és kulturális örökség megőrzése és népszerűsítése zöldutak segítségével című nemzetközi projekt bemutatását pedig Karácsony Judittól, a megyei önkormányzat nemzetközi referensétől hallhatták a szakmai érdeklődők. A fórumok célja, hogy szélesebb körű információval rendelkezzenek a város vezetői, döntéshozói, szakemberei az aktuális témákban, s ezáltal minél felelősségteljesebb döntést tudjanak hozni Nádudvar érdekében. **ML**

HISZPANIA:

REGION MURCJA angażuje nowych interesariuszy do projektu OUR WAY

Wydział Turystyki i Stosunków Międzynarodowych przyłącza się do OUR WAY uczestnicząc wraz z profesorem Herminio Picazo, ekspertem w dziedzinie zrównoważonego rozwoju i środowiska. Ośrodek, który już od kilku lat rozważa w swoim planie studiów tematy takie jak Zrównoważona Turystyka i Środowisko, Dziedzictwo Naturalne czy Zasoby Terytorialne, uczestniczył jako interesariusz w tym spotkaniu, na którym eksperci dyskutowali o metodologii tworzenia projektów Action Planów i zidentyfikowanych najlepszych praktyk.

Dobre praktyki, które początkowo zostały zidentyfikowane jako interesujące do importu w regionie Murcji, to te z Irlandii i Węgier. Obie skupiają się na promocji turystycznej Greenways (proces tworzenia odpowiednich produktów turystycznych we współpracy z sektorem prywatnym i ich wpływie ekonomicznym).

Wszyscy interesariusze są bardzo zaangażowani we współpracę przy tworzeniu tych Planów Działania, które wkrótce zostaną wdrożone. Ich wkład jest bardzo cenny dla rozwoju projektu.

W czasie stanu alarmowego¹ w Hiszpanii z powodu COVID-19 (Region Murcia jako Lider zorganizował **wiele spotkań online** w celu koordynacji spotkań z partnerami, przesunięcia terminów spotkań, a wszystko to przy współpracy z czynnym udziałem partnerów i oczywiście partnerem doradczym EGWA (European Greenways Association).

IRLANDIA - Northern and Western Regional Assembly (NRWA)

OUR WAY łączy kulturowo i wirtualnie

¹ W Hiszpanii stan alarmowy jest najniższym z trzech stopni stanu wyjątkowego, który pozwala rządowi na wykonywanie działań lub narzucanie polityk, których normalnie nie można by podejmować. Jest to uregulowane w artykule 116.2 Konstytucji Hiszpanii.

OURWAY to jeden z najbardziej innowacyjnych projektów w północnym i zachodnim regionie Irlandii, który ma potencjał, aby przekształcić rozwój "Greenways" na poziomie lokalnym i krajowym. COVID-19 wywołał międzynarodowy wzrost popytu na bezpieczniejszą mobilność, transport multimodalny i łączność ze środowiskiem miejskim i wiejskim. OUR WAY to jeden z projektów badających najlepsze praktyki w zakresie infrastruktury rowerowej poprzez analizę najlepszych praktyk w zakresie rozwoju Greenways w całej Europie.

Wykorzystując regionalną i krajową wiedzę specjalistyczną, 7 maja 2020 r. Północne i Zachodnie Zgromadzenie Regionalne zorganizowało pierwsze internetowe spotkanie interesariuszy projektu OUR WAY z wykorzystaniem aplikacji ZOOM, w którym uczestniczyły 34 zainteresowane osoby. Kluczową innowacją w projekcie OUR WAY jest dopasowany do potrzeb regionu Plan Działania, który będzie wspierał ogólną wizję regionu jako "bardziej ekologicznego i inteligentnego".

Patrick Devine, kierownik projektu OUR WAY, poinformował zainteresowane strony o najnowszej wersji projektu Action Planu, który ma zostać ukończony pod koniec listopada 2020 r., co umożliwi skoncentrowanie się na realizacji projektu w latach 2021-2022.

Zdjęcie: Conall McGettigan informuje zainteresowane strony o Regionalnej Strategii Przestrzennej i Gospodarczej.

Spotkanie rozpoczęło się od przekazania przez Departament Transportu i Turystyki i Sportu oraz Fáilte Ireland² aktualnych informacji na temat strategii Greenways i możliwości finansowania rozwoju Greenways. Podczas spotkania pracownicy rad

² Fáilte Ireland jest Narodowym Urzędem ds. Rozwoju Turystyki. Jego rolą jest wspieranie przemysłu turystycznego i praca na rzecz utrzymania Irlandii jako wysokiej jakości i konkurencyjnej destynacji turystycznej. Zapewnia szereg praktycznych rozwiązań biznesowych, które pomagają firmom turystycznym lepiej zarządzać i promować swoje produkty i usługi.

hrabstw i miast przedstawili i zaktualizowali informacje na temat konkretnych projektów Greenways w regionie oraz wpływu COVID-19 na te projekty. W ramach ograniczeń w podróżowaniu COVID-19, wszystkie Greenways w regionie zostały tymczasowo zamknięte do dnia 18 maja 2020 r., co opóźniło realizację projektów.

Conall McGettigan, starszy planista w NWRA, poinformował zainteresowane strony, że Regionalna Strategia Przestrzenna i Gospodarcza (RSES) została przyjęta przez wybranych członków Północnego i Zachodniego Zgromadzenia Regionalnego 24 stycznia 2020 r. i jest już dostępna do wglądu na stronie www.nwra.ie/rses.

Conall wyjaśnił, że RSES ma "Pięć Ambicji dot. Rozwoju", które mają na celu rozwój regionu, który jest żywy, połączony, naturalny, inteligentny i doskonały do życia, skonsolidowany przez silną strategię osiedlania się, koncentrującą się na "ludziach" i "miejscach". Cel polityki regionalnej (RPO) 5.18 w RSES ma na celu rozwój "zielonych szlaków" o odpowiedniej skali i standardzie, które mają znaczący potencjał w zakresie zwiększenia aktywności turystycznej w regionie i są regularnie wykorzystywane przez turystów zagranicznych i krajowych oraz miejscowych, przyczyniając się w ten sposób do zdrowszego społeczeństwa poprzez zwiększenie aktywności fizycznej.

Dzięki wyborowi takiego celu polityki regionalnej w ramach RSES zestaw planów rozwoju i lokalnych planów gospodarczych i wspólnotowych (LECP) w 9 samorządach lokalnych (radach miast i powiatów) musi teraz obejmować ten kierunek polityki. Ponadto kluczowe agencje państwowe i organy sektorowe muszą to uwzględnić w swoich strategiach i programach.

Zielone szlaki w całym regionie północnym i zachodnim mają potencjał, by stać się ważnym **produktem turystycznym**, ale także mechanizmem **łączącym społeczności z ich dziedzictwem** i lokalnym krajobrazem. Najbardziej unikalnym elementem tego projektu jest to, że jest on zgodny z zasadami zrównoważonej turystyki, która będzie tą zauważalną różnicą w krajobrazie po pandemii.

SPOTKANIE DOTYCZĄCE PLANÓW DZIAŁANIA :

7 maja odbyło się specjalne spotkanie online grupy sterującej ds. opracowania planów działania koordynowane przez Mercedes Muñoz, partnera doradczego EGWA (European Greenways Association). Spotkanie koncentrowało się na analizie przez EGWA pierwszych projektów **Planów Działania**, w oparciu o zidentyfikowane dobre praktyki i określenie kolejnych kroków, które zostaną podjęte. Biorąc również pod uwagę fakt, że większość partnerów nie była w stanie odbyć wizyt studyjnych z powodu globalnej pandemii, której obecnie doświadczamy. Tylko partnerzy z Polski byli w stanie przeprowadzić wizytę studyjną w Bułgarii, a wszystkie inne wizyty zostały tymczasowo zawieszono.

Niektóre z najważniejszych kwestii poruszonych podczas spotkania to: konieczność pamiętania o szczegółach dotyczących **kontekstu polityki oraz o tym, jak Plan Działania powinien przyczynić się do poprawy powyższych instrumentów polityki**; uwydatnienie **powiązania z dobrymi praktykami OUR WAY**; bycie konkretnym w zakresie **celów, które chce się osiągnąć pod koniec Planu Działania** i jakie **działania są niezbędne do ich osiągnięcia oraz co konkretnie zostanie osiągnięte, po zrealizowaniu Planu Działania**.

Prezentowano również kilka bardzo przydatnych wskazówek w zakresie harmonogramów realizacji Planów Działania, a także Porozumienie w sprawie Zobowiązań i matryce oceny ryzyka Action Planów, oceniające wszystkie potencjalne zagrożenia, z którymi Plan Działania może się zmierzyć w drugiej fazie realizacji.

Spotkanie było bardzo przydatne dla wszystkich partnerów i wyciągnięto pewne wnioski: wyrażono zgodę na **włączenie monitoringu jako dodatkowego punktu Planu Działania**, który ma być przeprowadzany co 3 miesiące. Uzgodniono przeprowadzenie wizyt online zgodnie z **przedstawioną metodologią. Wzajemny przegląd**; zgodnie z propozycją, będzie musiał zostać przeprowadzony po wizytach online w ramach przeglądu końcowego oraz w celu zapewnienia jakości wyników. Uzgodniono również organizację online **seminarium dotyczącego promocji w czerwcu**. Jest to trzecie seminarium, które powinno odbyć się w Montpellier (Francja).